

Tipos e xéneros textuais

Os textos, orais e escritos, podémolos clasificar fundamentalmente de acordo con tres criterios: **a intención comunicativa, o ámbito de uso e a forma de uso social.**

→ A **intención permite distinguir os tipos textuais**, formas de organización ou secuencias universais de acordo coas intencións de presentar, informar, convencer, etc.: tipo narrativo, descritivo, expositivo, argumentativo, prescriptivo (instrutivo e normativo) e dialóxico ou conversacional.

Unha secuencia ou tipo é un modelo textual -ideal- que responde a unha intención comunicativa e que se asocia con determinadas características discursivas e gramaticais. Por exemplo a secuencia narrativa conecta coa finalidade de contar, presenta unha serie de tempos verbais, etc.

→ Os **ámbitos indican os espazos sociais** nos que usamos os textos: académicos, dos medios de comunicación, persoais e das relacións sociais, administrativos e xurídicos ou literarios.

→ As **formas de uso social constitúen os xéneros textuais**, aqueles modos discursivos cos que nos comunicamos no día a día: un correo, unha conversa, un chío, unha noticia, unha convocatoria, un convite, un prospecto, un videotutorial... Nacen das actividades comunicativas que desenvolvemos e defínense pola súa estrutura, polo formato e polo recursos empregados.

A diversidade dos textos reais non encaixa na tipoloxía ríxida da media ducia de secuencias universais, pois estas adoitan aparecer mesturadas nos textos. Ou sexa, a maioría dos xéneros textuais son híbridos (con presenza de diversas secuencias).

→ Así, nun texto podemos atopar exposición e argumentación (caso dun artigo de opinión), exposición, narración, argumentación e diálogo (nunha entrevista), narración, descrición e diálogo (nunha novela), etc.

→ A clasificación dos xéneros textuais dentro dun determinado e único tipo textual responde á atención só á secuencia dominante (como a argumentativa no caso do artigo de opinión), de acordo coa intención comunicativa principal.

→ En todo caso, si hai xéneros que se identifican plenamente cun tipo textual, como as instrucións de uso.

Unha destas clasificacións redutoras en boa medida:

	TIPOS TEXTUAIS					
ÁMBITOS	Descritivo	Narrativo	Expositivo	Argumentativo	Prescriptivo (Instrutivo)	
Das institucións, xurídico e administrativo	Presentación		Folleto Acta Notificación Resolución Convocatoria Certificado	Instancia	Anuncio Decreto Bando	
Ds medios de difusión ou comunicación	Pé de foto Cadro	Noticia Crónica	Infografía	Entrevista Reportaxe Recensión	Artigo de opinión Editorial Viñeta	Receita
Das relacións persoais	Diario Chiste Carta		Nota Curriculum	Comentario Foro	Regras Guía de uso Manual	
Da aprendizaxe, académico	Índice descritivo	Biografía	Resumo Explicación Entrada de dicionario Exposición didáctica Artigo Monografía Recensión	Prólogo Debate Discurso	Decálogo Normas	
Literario	Retrato	Conto Fábula Lenda Novela	(Auto)biografía	Manifesto Ensaio	Consellos	

No **ámbito académico, escolar ou de aprendizaxe** distinguimos **xéneros formativos** (como a presentación ou a exposición oral) e xéneros especializados (caso do relatorio, o artigo científico ou a monografía).

Son xéneros eminentemente expositivos e moitos deles compártense en congresos, xornadas, seminarios e simposios.

[*Congreso*: xuntanza dun colectivo profesional para presentar estudos e actividades e debater. Ex. Congreso sobre Carvalho Calero.

Xornadas: distintas actividades -charlas, presentacións, debates, actos lúdicos- enfiadas nun campo profesional. Ex. Xornadas de lingua e literatura.

Seminario: xuntanza de especialistas e aprendices centrada nun determinado campo de estudo. Ex. Seminario sobre a literatura medieval.

Simposio: acto próximo á mesa redonda no que un grupo de persoas expertas desenvolve un tema ante un auditorio.]

No **ámbito xornalístico** atopamos un amplo abano de xéneros, desde os narrativos e expositivos que manteñen un ton de obxectividade ata os eminentemente argumentativos nos que se valora a realidade.

Responden á dobre **finalidade dos medios: informar e asemade orientar** desde unha postura ideolóxica.

→ A noticia informa sobre algún feito de actualidade que se considera de interese. Ten carácter fundamentalmente narrativo.

→ O informe -pouco usual- achega datos sobre algunha información, na que se pretende profundar, a medio camiño entre a nova e a reportaxe.

→ A reportaxe interpretativa é un xénero heteroxéneo e con múltiples perspectivas no que se debullan claves (marco ambiental, consecuencias...) dun feito. Se se prescinde da valoración, considérase reportaxe obxectiva.

→ A crónica amplía in situ (ou en todo caso cun marcado percorrido diacrónico) o feito noticiábel e achega ao tempo comentarios valorativos.

→ A entrevista é un diálogo planificado no cal a persoa que entrevista lle propón unha serie de cuestións á entrevistada para trasladar experiencias, coñecementos e opinións.

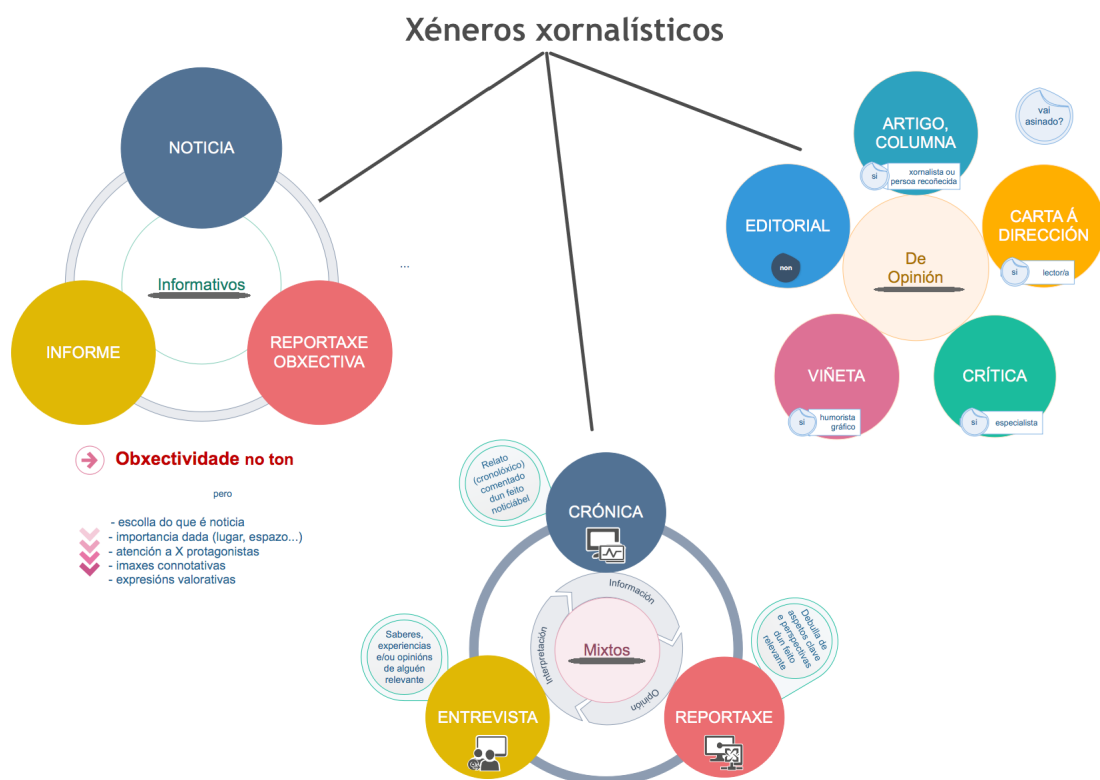
→ A crítica, normalmente redactada por unha persoa especializada na materia, describe e valora un produto ou feito cultural: un filme, un libro, unha representación, un programa...

→ O artigo e a columna amosan a opinión dunha persoa de relevo social sobre diversos temas.

→ A carta á dirección traslada a perspectiva dos lectores e lectoras do medio que deciden manifestar a súa opinión ou realizar algunha denuncia.

→ O editorial transmite a opinión do medio ou xornal sobre a actualidade.

→ A viñeta combina o debuxo e as palabras para reflexionar sobre algún aspecto da actualidade.

Complementos:

Secuencias textuais Unidades textuais que concretan os tipos. Adoitan combinarse dentro dos xéneros textuais.			
	Clave e estrutura	Trazos principais	Xéneros nos que adoita dominar
Conversacional	Intercambio de mensaxes. Construción conxunta do discurso. Organízase en quendas de intervencións.	Fórmulas de apertura e peche. Variedade de modalidades oracionais. Presenza de pronomes persoais, da 1ª e 2ª persoas, da deixé, interxeccións, marcadores conversacionais, etc.	Diálogo, conversa, entrevista, teatro...
Descritiva	Presentación do estado das cousas (obxecto, persoa...).	Abundancia de adxectivos e complementos, de oracións atributivas, de tempos en presente e imperfecto ou de marcadores espaciais. Uso de recursos como as enumeracións ou as comparacións.	Inventario, folleto turístico, retrato, anuncios públicos, fichas científicas...
Narrativa	Relato de feitos nun marco temporal. Organización con presentación, nó e desenlace.	Presenza de narrador. Incorporación de diferentes voces, con secuencias conversacionais (diálogos). Abundancia de verbos de acción, tempos verbais do pasado, marcadores temporais, etc.	Lenda, conto, novela, noticia, diario, chiste...
Expositiva	Informa e explica unha realidade. Organízase con introdución, desenvolvemento e peche.	Organización lóxica de información. Uso de procedementos explicativos, recursos gráficos ou enfáticos, conectores de exemplificación ou reformulación, etc.	Conferencia, libro de texto, folleto explicativo, certificado, relatorio...
Argumentativa	Defende un punto de vista, unha opinión, unha tese. Pretende xustificar, convencer, rebater ou persuadir. Con introdución, desenvolvemento argumental e conclusión.	Marcada presenza do emisor no texto: modalizacións diversas. Marcadores de causa-consecuencia, de oposición e contraste, conclusivos... Uso de recursos como as concesións, as citas de autoridade, a ironía, etc.	Debate, artigo de opinión, solicitude, foro...
Prescritiva	Dá ordes, instrucións ou consellos. Regula, establece normas, lexisla.	Expresións de obriga. Uso do imperativo e expresións de futuro.	Libro de instrucións, decálogo, regulamento...

O texto: <https://pt.slideshare.net/Socri/o-texto-9661319>